

Burr - A jogi robotok fejlesztése a csoportos záradék példáján a telekátruházási adó szempontjából

dungserlass. Ennek megfelelően az adóhatóságoknak egyedi esetekben kell elszámolási döntéseket hozniuk, mivel ezek ok-okozati összefüggésben vannak a jogalkalmazás kialakításával.⁸⁴

Mindent egybevetve, a döntés a gyakorlatban valószínűleg a régebbi KBA-k költséges és időigényes kiigazítását fogja eredményezni.

II. következtetés

2017-ben a jövedelemadó szempontjából az adózási egység ismét különböző bírósági döntések tárgyát képezte. Az adózóknak és tanácsadóiknak ajánlott, hogy folyamatosan tájékozódjanak az e jogterület aktuális fejleményeiről. A többszintű adócsoportok esetében az adócsoporttársaságok felelősségének kérdése és a kisebbségi részvényeseknek fizetett kompenzációs kifizetések mellett a SAB-mal kapcsolatos kérdések is bírósági viták tárgyát képezték. A megszakított adócsoportokról szóló döntés valószínűleg különösen jelentős lesz a gyakorlat számára. E tekintetben még nem tudni, hogy az adóhatóságok kiadják-e a határozatra vonatkozó nem alkalmazhatósági határozatot.

84 Vö. Brühl/Weiss, BB 2018,98.

Dr. Marcel Burr, RA

A jogi robotok fejlesztése a csoportos záradék példáján az átruházási adó szempontjából

A jogtudománynak egyre inkább meg kell küzdenie a digitalizáció jelenségével. Sok szó esik a jogi robotokról, amelyek a tervek szerint átveszik a jog emberi alkalmazóinak egyes feladatait. A "Litax" megvalósíthatósági tanulmány keretében egy ilyen jogi robotot dolgoztak ki egy német technológiai csoport társasági adóosztályával közösen. Ez a szoftver teljesen automatikusan ellenőrzi a csoporton belüli átalakítási ügyletek kedvezőségét az ingatlanátruházási adóra vonatkozó csoportos záradék (GrEStG 6a. §) alapján, és ennek megfelelő szakvéleményt állít ki. A cikk ismerteti az ilyen jogi robotok kifejlesztésének akadályait, valamint a jog és a technológia előtt álló kihívásokat.

I. Bevezetés

A jog digitalizálása témájában a közelmúltban megjelent számos jogi kiadvány egyértelművé teszi, hogy a jogtudománynak egyre inkább foglalkoznia kell ezzel az új jelenséggel. Míg a korábbi évtizedekben a hangsúly inkább a jogi

Prof. Dr. Rainer Heurung, WP/StB, a Siegeni Egyetem üzleti adminisztráció, különösen könyvvizsgálat és üzleti adózás professzora.

Sebastian Schmidt, M. Sc., a Siegeni Egyetemen tanult üzleti adminisztrációt, számvitel, könyvvizsgálat és adózás szakirányon. 2015 óta kutatási asszisztens Prof. Dr. Rainer Heurung professzor tanzékén.

Marvin Kraft, B. Sc., a Siegeni Egyetem számvitel, könyvvizsgálat és adózás mesterképzésének hallgatója. Azóta tudományos segédmunkatársként dolgozik Prof. Dr. Rainer Heurung professzor tanzékén.

Az új technológiákkal kapcsolatos kérdések megválaszolása érdekében magának² a jogi munkának is fel kell készülnie a zavarokra.³ Wagner⁴ már rámutatott a jogi robotokkal kapcsolatos kezdeti munkálatokra, a lehetséges alkalmazási területekre és a jogi felhasználókra gyakorolt gyakorlati következményekre. A mai világban azonban az ilyen jogi robotok jelentősége sokkal kisebb, mint ahogyan az egyes kiadványokat olvasva tűnik. Egyes esetekben már most is beszélnek "részben automatizált ügyvédi irodákról", "robotügyvédekkel".⁵ Már most feltehetjük a kérdést, hogy a sokat emlegetett jogi technológiák egyáltalán megérdemlik-e a "jogi robotok" elnevezést, ha csupán a ténymegállapítást egyszerűsítik, a kutatást könnyítik meg, vagy a legegyszerűbb szubszumációs lépéseket kezelik.⁶ A szerző tapasztalata szerint a legrealisabb döntéseket nem jogi robotok hozzák meg.

1 Vö. Wagner, BB 8982017.; Fries, NJW 28602016.; Wendehorst, NJW 26092016.; Damm, DNotZ 4262017.; Günther, NWB 33652017.; Frese, NJW. 2090.

2 Vö. Fries, NJW 28602016.; Faust, Gutachten A zum Deutschen 71. Juristentag, 2016.

3 Lásd még Staub, Legal Tribune Online, elérhető 8.9.2017, a <https://www.lto.de/recht/legal-tech/l/anwaltsmarkt-umbruch-digitalisierung-legal-tech-rechtsberater-40/> (a lekérdezés dátuma: 25.1.2018 - a lekérdezés dátuma az összes alábbi linkre vonatkozik, kivéve, ha kifejezetten másként van feltüntetve).

4 Wagner, BB 2017,898.

5 Postinett, Handelsblatt Online, 2016.5.17., elérhető: <http://www.handelsblatt.com/13601888.html>.

6 Vö. Leenen, CMS Blog, elérhető 19.1.2017, a <https://www.cms-shs-blogg.de/tmc/kuenstliche-intelligenz-arbeit-in-kanzleien/> címen, aki ezeket a rendszereket "asszisztencia-rendszereknek" nevezi.

Az ilyen eszközök fejlesztési lehetőségeit a jogi technológiai szektorban intenzíven tevékenykedők a közeljövőben sokkal kisebbre⁷ becsülik, mint ahogyan azt a publikációk sugallják. A tények⁸ ismeretében a kihívások túlságosan összetettek, a jogalkalmazásban pedig még nagyobbak ahhoz, hogy pusztán technikai végrehajtást lehessen alkalmazni. Ez a megközelítés elhomályosítja a ma már létező alkalmazási területek áttekintését. Ez a cikk ezért nem vesz részt az autonóm "szubszumációs automatákkal" kapcsolatos futurisztikus elképzelésekről szóló spekulációkban⁹, hanem inkább a technikai-gyakorlati kihívásokat mutatja be általánosságban, és különösen azokat a lehetőségeket, amelyek már ma is léteznek a jogi segítségnyújtási rendszerek fejlesztésére a *Litax* projekt példáján keresztül. Bemutatjuk, hogy az adójogban már most is érdekes és hozzáadott értéket képviselő alkalmazási területek nyílnak meg a jogi robotok számára, és hogy nemcsak a robotok tanulják meg a jog egyes részeit, hanem fordítva, a jog és a jogtudomány is sokat tanulhat a robotoktól és azok fejlődésétől.

II. A jogi robotok fejlesztésének kihívásai

Minden jogi robot célja, hogy egy tényállás alapján független jogi értékelést¹⁰ dolgozzon ki. Ami a jog emberi alkalmazói számára már most is jelentős kihívást jelent, az a számítógép számára még nagyobb kihívást jelent. Először is a tényeket gépileg olvasható módon kell közvetíteni, amely megfelel a szükséges strukturált logikának. Ezt követően a számítógépnek szüksége van egy egyes lépésekben meghatározott eljárásra (algoritmusra¹¹), amelynek segítségével az ügy körülményeit jogi tényállás alá tudja vonni.

1. Tények rögzítése

Még a tények közlése is megköveteli az élet konkrét tényeinek strukturált, gépileg olvasható adatokká történő átalakítását.¹² Az informatikában ezt a folyamatot "adatmodellézésnek" nevezik,¹³ és azt jelenti, hogy az élet egyes tényeit hasonló szerkezetű adatokká kell átalakítani. Tehát először is létre kell hozni egy virtuális valóságot, amelyben a valóságot le lehet képezni - amelyben, úgymond, a valóság "másolata" jön létre. Ezt a virtuális valóságot először absztrakt formában kell a szoftver számára megadni: Tárgyak, személyek, cselekvések és reakciók, valamint ezek egymáshoz való viszonya - a valóság mindezen elemeit először absztrakt módon kell meghatározni, majd az élet tényeiből átalakítani, hogy a szoftver megvizsgálhassa őket.

A modern programozási koncepciók ebben a tekintetben kezdeti segítséget nyújtanak. Az úgynevezett objektumorientált programozás már meghonosodott a szoftverfejlesztésben. Ennek lényege - nagyon leegyszerűsítve - az, hogy a szoftver szerkezetét a valóság alapelemeihez igazítsuk. Ebből a célból a hasonló elemek (pl. objektumok) absztrakt osztályokban¹⁴ vannak definiálva. Az egyes elemek tulajdonságai és képességei szintén az osztályban vannak meghatározva. Ezután minden egyes osztályból létrehozható egy virtuális objektum¹⁵ minden egyes objektumhoz. Pro-

A programozás szempontjából például az "Automobile" osztály a "Manufacturer" és a "Colour" tulajdonságokkal, valamint a "Drive" képességgel ruházható fel. Ezután ebből az osztályból tetszőleges számú virtuális objektumot hozhatunk létre, amelyek esetleg kapcsolatban állnak egymással. Mindegyik objektumnak ugyanazok a tulajdonságai - "gyártó" és "szín".

"szín" - amely azonban minden egyes objektumnál eltérő tartalmú lehet. Ezt a programozási technikát már évtizedek óta használják, és csak arra vár, hogy jogi élettel töltsék meg.

Ugyanakkor azonban nyilvánvalónak kell lennie, hogy az élethelyzetek sokfélesége miatt az élet valóságának "teljes" lefordítása a technika jelenlegi állása szerint aligha lehetséges. Már szellemileg is nehéz minden elképzelhető elemet osztályokba préselni. Ha például az "autó" osztályát programozással hoznánk létre, már a tények rögzítésekor felmerülne a probléma, hogy ezek a valóságkategóriák logikai értelemben sem definiálhatók egyértelműen. Egy kételtű jármű inkább az autók vagy a hajók kategóriájába tartozik? Legyen egyfajta "felső osztály" az összes jármű számára, amelyek aztán "alosztályokra" oszlanak? A lift is jármű?

Ma már azonban már úgy is lehet segíteni magunkon, hogy a valóságnak csak bizonyos részeit reprodukáljuk virtuálisan a szoftvertechnológia segítségével. Ilyen szakaszok lehetnek például konkrétan meghatározott útfelületek két járművel és az útburkolati jelekkel. Ezek a szakaszok programozással osztályonként rögzíthetők, akár csak a járművek mozgása (pl. GPS-érzékelőkkel rögzítve). Amikor azonban olyan szubjektív jellemzőkről van szó, mint a járművezetők viselkedése és motivációi, a valóság technikai rögzítése nehezebbé válik.

Az első Le- gal Tech alkalmazásokat már most is használják a tényállás meghatározására: az IBM Watson például nagy mennyiségű adatot elemezhet előre meghatározott kérdések alapján. Ez jelentősen támogatja a jogalkalmazót a tényállás felderítésében. Egy ilyen alkalmazás például megkönnyítheti a munkát az *átvilágítás* vagy a trösztellenes vizsgálatok területén, ahol meglévő adatok tömegeit kell átkutatni bizonyos tények bizonyítékai után. Az ilyen alkalmazások középpontjában különösen a nagy mennyiségű adat (big data) áll. Van egy másik előnyük is: a nagy mennyiségű adat miatt a szoftver képes az adatok közötti összefüggések meghatározására és értékelésére is, amit általában "mesterséges intelligenciával" ¹⁶vagy "intelligenciával" végeznek.

"tanulási rendszerek". Ez különösen növeli a pontosságot és a visszakeresési valószínűséget, és lehetőséget teremt arra, hogy strukturált adatokat hozzon létre strukturálatlan adatokból.

7 Így Leenen, CMS Blog, 2017.1.19., elérhető a <https://www.csmhs-bloggt.de/tmc/kuenstliche-intelligenz-arbeit-in-kanzleien/>; lásd még Frese, NJW 2015, 2090, 2092; Staub, Legal Tribune Online, 2017.9.8., elérhető a <https://www.lto.de/recht/legal-tech/l/an-waltsmarkt-umbruch-digitalisierung-legal-tech-rechtsberater-40/>.

8 *Silt krumpli*, NJW 2862.

9 *Silt krumpli*, NJW 2863.

10 *Wagner*, BB 2017, 898.

11 A kifejezésről lásd *Bund*, Einführung in die Rechtsinformatik, p. 1991, 14.

12 *Bund*, Einführung in die Rechtsinformatik, p. 1991, ff. 67.

13 *Meyer*, Objektumorientált szoftverépítés, szerk. 2., 1997, p. ff. 142, 228.

14 *Vö. Meyer*, Objektumorientált szoftverépítés, szerk. 2., 1997, p. ff. 142, 228.

15 *Vö. Meyer*, Objektumorientált szoftverépítés, szerk. 2., 1997, p. 218 ff.

16 A kifejezésről lásd *Frese*, NJW 2091.

2. A jog alkalmazása

A tényállás rögzítése után azokat egy konkrét jogi kérdésre vonatkozó jogi normák alá kell sorolni. A technika számára a kihívást az jelenti, hogy megtalálja azokat a virtuális tényelemeket, amelyek figyelembe vehetők egy alkotóelemhez, és hozzárendelje őket egy alkotóelemhez.

A technika jelenlegi állása szerint ez a feladat a törvények többségénél aligha oldható meg, mivel a szubszumálás túlnyomórészt értékelési döntéseken alapul. Az értékelési döntések nem oszthatók előre meghatározott és kötelezően végrehajtandó egyes lépésekre.¹⁷ A mesterséges intelligencia jelenleg rendelkezésre álló módszerei csak korlátozott segítséget nyújtanak ebben, mivel az adatok összefüggéseinek valószínűségein alapulnak, és nem teszik lehetővé, hogy "mögé" nézzünk és absztraháljuk ezeket az összefüggéseket. Az absztrakciós szintek végtelen száma önmagában is rendkívül összetett teszi ezt a folyamatot. A mai felfogás szerinti szubszumció számos olyan tulajdonságot és képességet igényel, amelyek a jog emberi felhasználóját alkotják: Tapasztalati tudás, értékelés és absztrakció, valamint az értékelési és mérlegelési képesség.

A jogtechnika területén ma elérhető alkalmazások ezért a jogalkalmazás tekintetében csak viszonylag egyszerű, matematikailag pontosan meghatározható szubszumciós eredményeken mesterkednek (pl. a bírsághatóság szoftvere, amely a gyorsajrásból származó katalógus alapján automatikusan kiszabja a bírságot), vagy csak a szubszumció lépéseinek egyszerűsítésében, különösen a keresésben *segítik az* emberi jogalkalmazót, illetve azok "döntési fákbán" való megjelenítésében és strukturálásában. Itt jön ismét képbe az IBM Watson: a szoftver segítségével a felhasználó által megadott kérdések alapján igen nagyszámú jogi forrásban lehet keresni, és - a valószínűségi fokozatok szerint meghatározva - a lehető legmegfelelőbb keresési eredményeket kiadni. További adatok és a felhasználói viselkedés kiértékelése révén a szoftver a tanulási rendszerek segítségével tökéletesíteni tudja ezt a folyamatot, de anélkül, hogy képes lenne a végző lépést, a szubszumciót maga is megtenni. Ezért ebben a tekintetben inkább asszisztencia-¹⁸vagy szakértői rendszerekről van értelme beszélni, nem pedig "jogi robotokról".

III. Az adójog mint megfelelő alkalmazási terület

A megállapítások ezen a ponton általában meglehetősen óvatosak: Az eddigi technikai reménységek inkább "big data" elemző eszközöknek bizonyulnak, amelyek még a "mesterséges intelligencia" mellett is¹⁹inkább²¹ - bizonyára nagyon hasznos - segéd-²⁰vagy szakértői rendszereknek felelnek meg.

Mindazonáltal már most is vannak olyan alkalmazási területek, ahol a jogi robotok a technika jelenlegi állása szerint potenciállal rendelkeznek. Itt különösen az adójog kerül előtérbe. Programozási szempontból ez a terület már most is számos előnnyel rendelkezik más jogterületekkel szemben: egyrészt az adójogban a végén mindig egy számnak kell állnia - a fizetendő adónak. Ezt viszont számos közbenső számításból kell meghatározni. Másrészt a tényszerű elemek nagy része már le van fordítva strukturált adatokká a könyvelés érdekében, anélkül, hogy ezt a feladatot újra át kellene venni egy embernek vagy egy szoftvernek: mind a könyvelés, mind a törzsdatok kezelése és az ERP-szoftver egyéb moduljai a számítógép kezében vannak.

Ez az üzleti tranzakciók nagyszerű, bár soha nem teljesen teljes és hibamentes "lefordítása" olyan adatokká, amelyek programozottan elemezhetőek.

A már meglévő adatok felhasználásával a szoftver képes "virtuális valóságot" teremteni: létrehozhat egy osztályt tulajdonságokkal (pl. vállalat, jogi forma) az összes jogi személy számára, és képességekkel (pl. saját forgalmuk meghatározása) ruházhatja fel őket. Ebből az osztályból és az ERP-szoftverben (ERP = Enterprise Resource Planning) tárolt törzsdatok segítségével a szoftver már virtuális objektumokat tud létrehozni minden egyes jogi személy számára. Az objektumok közötti kapcsolatokat a szoftver virtualizálásával és hozzárendelésével is létre lehet hozni, például vállalati részvények vagy nyereségátruházási szerződések, kölcsönviszonyok vagy egyéb jogviszonyok. Ezek a jogi kapcsolatok a meglévő ERP-adatok felhasználásával nagyrészt automatikusan lefordíthatók, bár a bonyolultságot nem szabad alábecsülni.

A virtuális valóság létrehozása után a szoftverek alkalmazhatják rá az adójog bizonyos jogi rendelkezéseit. Erre azok a szabályozások alkalmasak, amelyek számszerűsíthető tényekhez kapcsolódnak. A KStG 8c. §-ának a veszteséglevonásra vonatkozó rendelkezése például a közvetett és közvetlen részesedésátruházásokhoz kapcsolódik. A megfogalmazás szerint, ha egy vállalat részvényeinek több mint 25%-át átruházzák, a meglévő veszteségelhatárolások arányosan elvesznek, ha pedig több mint 50%-át ruházzák át, akkor teljes egészében elvesznek. A rendelkezés alkalmazása nagyszámú részvényátruházás esetén igen bonyolult lehet: A közvetett részvényátruházások szükséges figyelembevétele mellett azokat a részvényeket, amelyek öt éven belül többször változnak tulajdonosként, szintén különleges módon kell kezelni.²² Bonyolult csoportstruktúrák és nagyszámú belföldi és külföldi részvényváltás, esetleg átalakulás útján történő részvénycseré esetén még a törvény humánus alkalmazója is gyorsan a határaihoz érhet. Itt és hasonló esetekben a szoftver megmutathatja erősségeit, és pontos és megalapozott szubszumciós eredményt adhat. Ennek előfeltétele természetesen az adatok magas minősége, amelyet azonban a jog emberi felhasználója is megkövetel.

Az a tény, hogy ezt a - programozási szempontból szinte ideális - rendelkezést alkotmányellenesnek²³ minősítették, máris egy olyan problémára utal, amely a következő évtizedekben kulcsszerepet fog játszani a vitában: Milyen áron lehet feladni az egyedi esetek igazságosságát azért, hogy a receptek technikailag teljesen automatizálhatók legyenek? Lehet-e a szoftver megvalósíthatóságára vonatkozó érvnek bizonyos súlyt adni az érdekek mérlegelése során az arányossági teszt keretében? Szükség van-e egy "fordított" AO 42. §-ra, amely az automatizált jogi robotok döntései esetén lehetővé teszi, hogy az adózó kérésére emberi jogalkalmazók végezzenek eseti vizsgálatot, ha a technikai eredmény a méltányossággal kapcsolatos legsúlyosabb aggályok tárgyát képezi?

17 *Bund*, Bevezetés a jogi informatikába, pp1991., 22.

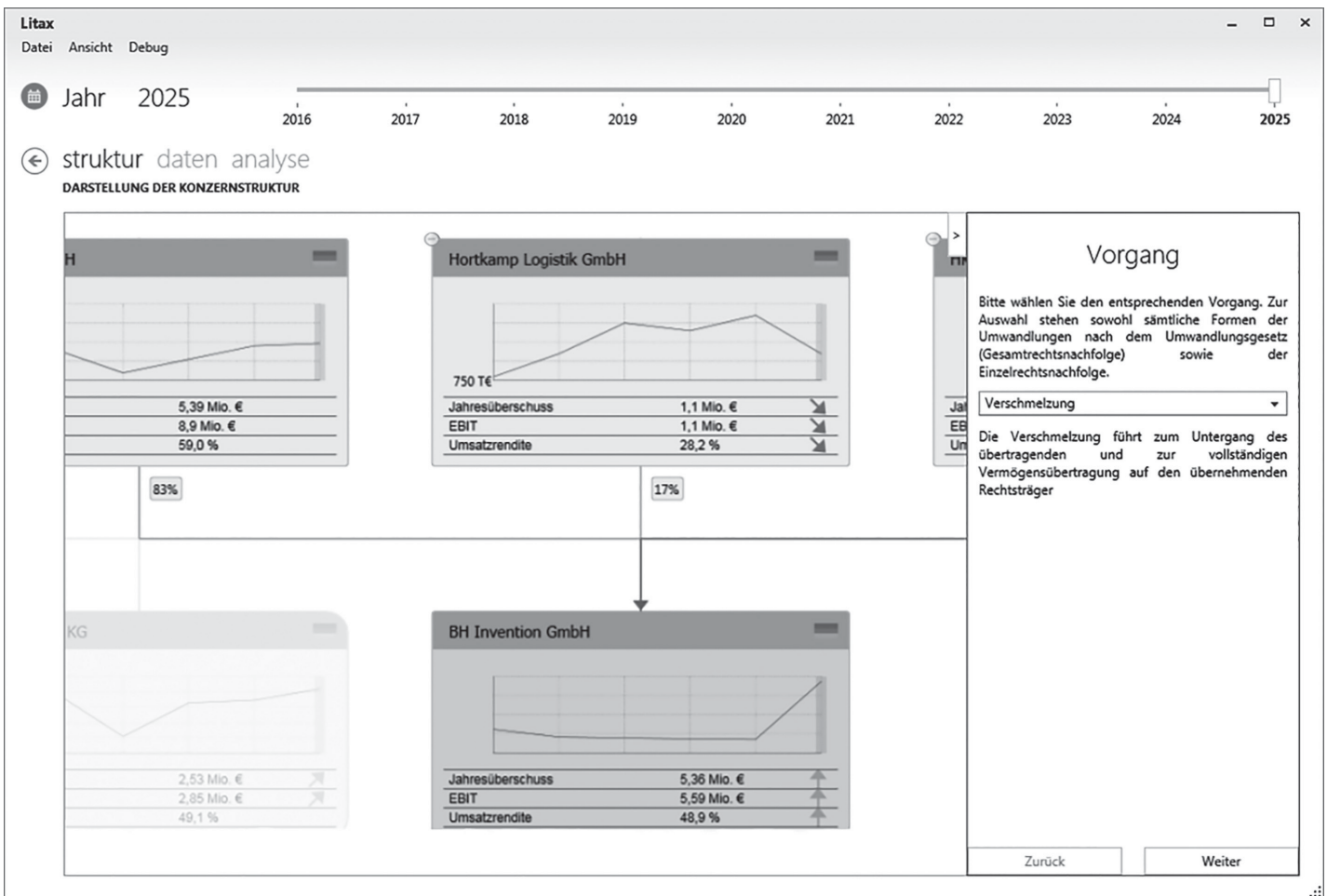
18 *Vö. Leenen*, CMS Blog, elérhető 19.1.2017, a <https://www.cms-blogg.de/tmc/kuenstliche-intelligenz-arbeit-in-kanzleien/> címen.

19 A kifejezésről lásd: *Bund*, Einführung in die Rechtsinformatik, p1991., Vö285.20. *Frese*, NJW 2091;2015,2090, *Fries*, NJW 2863.

21 *Vö. Bund*, Einführung in die Rechtsinformatik, p. 1991,291.

22 *Vö. BMF*, 28.11.2017-IV C 2- S 2745-a/09/10002, BStBl. I Rn2017/736., 22.

23 *BVerfG*, 29.3.2017-2 BvL 6/11, BStBl. BB 2017,1082, Ls2017,1173; *vö. ezzel kapcsolatban lásd még Moritz/Helios*, BB 3432018.; *vö. még az FG Hamburg* 29.8.2017- 2K 245/17. sz. beadványa a v50. H-t meghaladó részvényátruházásokról - *BVerfG* beadványa.

1. ábra: A társadalmi struktúra ábrázolása

IV. Példa egy jogi robot fejlesztésére

A "Litax" megvalósíthatósági tanulmány keretében a szerző egy fejlesztőcsapatban egy német technológiai konszern csoportos adóosztályával közösen olyan szoftvert fejlesztett ki, amely az ingatlan szerzési adózási helyzeteket a GrEStG 6a. §-a szerinti csoportos adózási klauzula szerinti kedvező elbírálás szempontjából vizsgálja. A GrEStG 6a. §-ának kedvező rendelkezése szerint különösen azok az átalakítási ügyletek mentesülnek az adó alól, amelyekben csak egy ellenőrző társaság és/vagy függő társaságok vesznek részt. A függő vállalkozásokra a tulajdonszerzés előtti és utáni öt éves időszak vonatkozik.

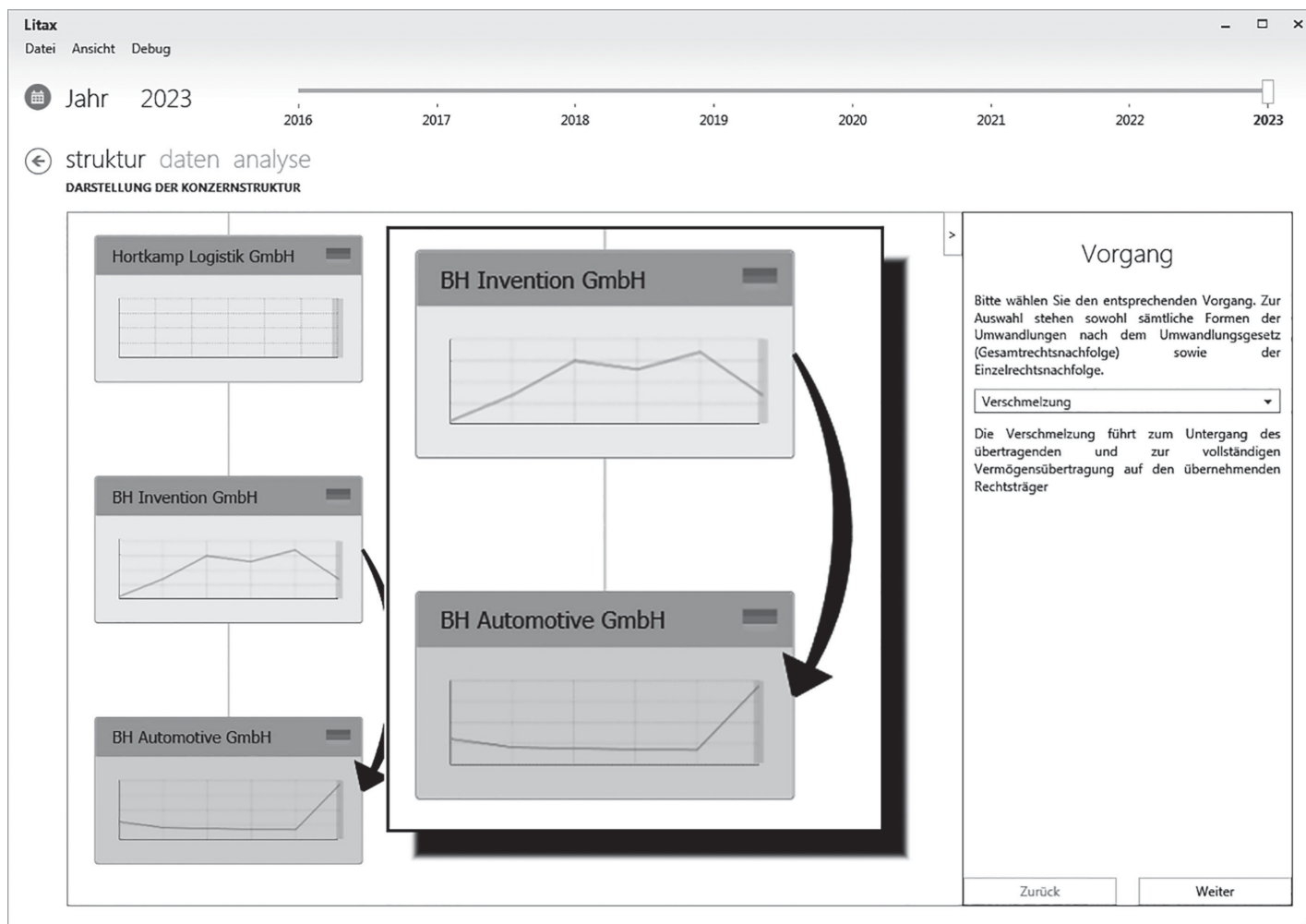
1. Tények rögzítése

A megvalósíthatósági tanulmány előírta, hogy a tények meghatározásához a lehető legkevesebb kézi beavatkozásra legyen szükség. Az ehhez rendelkezésre álló fő adatforrás a törzsadatkezelés volt, amely - mint a legtöbb nagy csoport esetében - tartalmazza az egyes jogi személyek nevét és jogi formáját, valamint a részvénytulajdonokat. A társasági jog történeti változásaira vonatkozó információk szintén digitálisan, kronologikus időkezeléssel nyilvántartásokon keresztül álltak rendelkezésre.

A szoftvert az objektumorientált programozás koncepciója szerint fejlesztették ki. Különösen a jogi személyek számára lehetett létrehozni egy olyan osztályt, amely tartalmazza a csoporthoz tartozó vállalatok tipikus tulajdonságait - mint például a vállalat neve, jogi formája, alapító da-

A jelentés tartalmazza a jogi személyeket is. A jogi személyek közötti kapcsolatokat, mint például a részvénytulajdon és a szavazati jogok, szintén ábrázolták, és a jogi személyek közötti kapcsolatokat is rögzítették. Ez a "virtuális valóság" grafikusan jelenik meg (1. ábra). A kihívás az volt, hogy a virtuális valóságba ne csak a jelenlegi állapotot, hanem a vállalati struktúrák lehető legteljesebb történetét is beilleszték. A meglévő adatforrások automatizált értékeléséhez a gyakran "mesterséges intelligenciának" nevezett programozási módszereket használták, amelyek a tipikus és tanult mintákból következtetéseket tudnak levonni bizonyos folyamatokra vonatkozóan. Minden automatizálás ellenére azonban nem lehetett elkerülni, hogy bizonyos átalakítási folyamatokat korábban nem lehetett felismerni az algoritmusok alapján, és azokat kézzel kellett elvégezni. Szükséges volt továbbá a megfelelő változások gépiles olvasható módon történő feldolgozása. A grafikus megjelenítéshez kézenfekvő választás volt az "időszáv" megvalósítása, amellyel a felhasználó szabadon meghatározhatja a megfigyelésének kulcs dátumát. A szoftver minden egyes fordulónapra vonatkozóan megmutatja, hogy az egyes esetekben milyen változás történt (2. ábra).

Ebben a fejlesztési fázisban különösen nyilvánvalóvá vált, hogy a meglévő adatok strukturáltsága döntő fontosságú a szoftverrel támogatott értékelés szempontjából. Minél inkább egy előre meghatározott egységes jelölést vagy egyéb definíciókat követek az adatok, annál jobban működik a teljesen automatikus ténymegállapítás. Minél több rendelkezésre álló adatot adunk meg "szabad szöveges mezőkkel", annál jobban működik a teljesen automatikus tényfeltárás.

2. ábra: Az átalakítási folyamatok szemléltetése

Minél inkább szabadon fogalmazták meg az adatokat a felhasználók, annál nehezebb volt a rögzítésük. A fent említett, úgynevezett "tanuló" algoritmusokkal azonban nagy pontossággal lehetett automatikusan megoldani az egyes adatbeviteli problémákat. Mindenesetre a gyakori esetkonstellációk ma már teljesen automatikusan kezelhetők.

Miután a vállalati struktúrákat a szoftver időrendben rögzítette, a fejlesztés középpontjában az ellenőrizendő konverziós tények bevitelére állt. § A német ingatlanátruházási adóról szóló törvény (GrEStG) 6a. §-a különösen a német átalakulási törvény (UmwG) szerinti csoporton belüli átalakulási ügyleteket részesíti előnyben.²⁴ A ritka eszközátruházások mellett ez főként az egyesülésekre, szétválásokra és kiválásokra vonatkozik - minden esetben meglévő vagy újonnan alapított jogi személyekre. Ezeket egy bemeneti vezérlőn keresztül lehet megadni, és így strukturált módon megadni a szoftver számára. A felhasználó először kiválasztja az átadó és az átvevő jogalanyt, majd megadja az átalakítás további módozatait. E belépési folyamat programozása rendkívül bonyolultnak bizonyult a konfigurációs lehetőségek nagy száma miatt (3. ábra).

2. A jog alkalmazása

A jogi értékeléshez a szoftvernek meg kell felelnie a tényállásnak. a GrEStG 6a. §-át a vizsgált ügy tényállására alkalmazni. Először is, ez a négy mondatból álló jogszabályi ténybeli hivatkozás lehet egy

E rendelkezés megfogalmazása megköveteli, hogy csak egy ellenőrző társaság és/vagy az ellenőrző társaság tőkéjének 95%-a vegyen részt az átalakítási folyamatban. Szövegezése szerint feltételezi, hogy az átalakulási folyamatban csak egy ellenőrző társaság és/vagy a tőle tőkében 95%-ban függő társaságok vesznek részt, és ezek öt éves elő- és utólagos tulajdonszerzési időszakot teljesítenek. Hogy a számítógép Az, hogy a rendszer képes legyen "önállóan" "beolvasni" a tényeket és alkalmazni a tényeket, jelenleg technikailag megvalósíthatatlan, még mesterséges intelligencia módszerekkel is. Ezért volt értelme egy gyakorlatias közéletet választani: A szakértő szoftverfejlesztő az eset tényeit egy algoritmusra fordítja le, amely aztán önállóan végrehajtódik, és további kézi beavatkozás nélkül elvégzi az ellenőrzést.

A probléma az volt, hogy az ügy tényállása számos értelmezési kérdést vetett fel. Egy természetes személy is a GrEStG 6a. §-a értelmében vett "ellenőrző társaság"? A korábbi öt éves tulajdonosi időszak vonatkozik-e azokra az átalakulási ügyletekre is, amelyekben a megszerző jogalany csak újonnan jött létre?

Az adóhatóságnak több mint tíz oldalra van szüksége az azonos tartalmú állami rendeletükben ahhoz, hogy ²⁵bemutassák, hogyan értelmezik a rendelkezést. Számos eltérő vélemény²⁶ a szakirodalomban és a

²⁴ A szerződéses alapon történő hozzájárulásokon vagy egyéb beszerzési ügyleteken kívül.
²⁵ FinMin Baden-Württemberg, azonos keltezésű 19.6.2012 tartományi rendelet - 3-S 4514/ BStBl27., I. (2012,rendelet662 a GrEStG 6a. §-áról).
²⁶ Vö. csak Viskorf, in: Boruttau, GrEStG, 6a. §, 81. sz. széljegyzet az "ellenőrző társaság" fogalmáról.

Vorgang

Bitte wählen Sie den entsprechenden Vorgang. Zur Auswahl stehen sowohl sämtliche Formen der Umwandlungen nach dem Umwandlungsgesetz (Gesamtrechtsnachfolge) sowie der Einzelrechtsnachfolge.

Verschmelzung
▼

Die Verschmelzung führt zum Untergang des übertragenden und zur vollständigen Vermögensübertragung auf den übernehmenden Rechtsträger

Zurück
Weiter

Übertragende Rechtsträger

Bitte wählen Sie den oder die übertragenden Rechtsträger aus.

Rechtsträger +

BH Invention GmbH
🗑️

Weitere Informationen finden Sie unter ...

Zurück
Weiter

Übernehmende Rechtsträger

Bitte wählen Sie den oder die übernehmenden Rechtsträger aus.

Rechtsträger + ✕

BH Automotive GmbH
🗑️

Weitere Informationen finden Sie unter ...

Zurück
Weiter

3. ábra: Tranzakciós varázsló

A jogtudomány²⁷ növeli a bonyolultságot, és megnehezíti annak az egyetlen "helyes" logikának a megtalálását, amelyen az algoritmusnak alapulnia kell. Ez felveti azt a kérdést, hogy egy "jogi algoritmus" hogyan tudja kezelni ezt a keveréket.

A megvalósíthatósági tanulmány arra a célra összpontosított, hogy olyan algoritmust fejlesszenek ki, amelynek egyértelmű gyakorlati haszna van. Ilyenkor érdemes az ügyvédi munkamódszerhez igazodni, és először a "legbiztonságosabb utat" választani. Értelmszerűen olyan algoritmust kell kifejleszteni, amely az adóhatóságok értelmezési változatának megfelelően ellenőrzi a tényállást, és ennek megfelelő eredményt ad. Ugyanakkor azonban a szoftver bizonyos "köztes lépéseknél" kiegészíthető más jogi véleményekkel, amelyek értékelése és eredménye külön-külön rögzítésre és megjelenítésre kerül. Így a felhasználó az adóhatóságnak a konkrét ügyre vonatkozó álláspontja mellett megtudhatja, hogy az adóhatósági bíróságok megítélése vagy a szakirodalom eltérő véleménye egyáltalán más eredményre vezetne-e, és van-e értelme kifogást és pert benyújtani, vagy kötelező tájékoztatás keretében előzetesen tisztázni a folyamatokat. Például az új alapítás céljából történő kiválás esetsorozatjában a szoftver rámutathat arra, hogy - az adóhatóságok véleményével ellentétben - egyes adóhatóságok nem követelik meg a visszatartási időt az új társaság megalakulásához.²⁸

Az algoritmus először meghatározza az ügyletben részt vevő jogi személyeket. Ebből a megfontolásból kiindulva automatikusan meghatározásra kerülnek azok a társaságok, amelyek egyáltalán jogosultak arra, hogy ellenőrző társaságok legyenek.

figyelembe veszik. Mivel ehhez %-os95 mértékű közvetett vagy közvetlen tőkerészesedés szükséges, az algoritmus villámgyorsan ki tudja számítani a pontos részvételi kvótákat az összes lehetséges részvételi csatormán keresztül. Miután az összes lehetséges ellenőrző vállalatot meghatározták, az algoritmus a részvételi láncban²⁹ felülről lefelé haladva ellenőrzi, hogy az átalakításban részt vevő jogalanyok függő vállalatnak minősíthetők-e vagy sem. A döntő tényező itt különösen az, hogy a legalább 95%-os részesedés az elmúlt öt évben is fennállt-e, így a fenntartási időszak teljesül. Ha az egyik potenciálisan ellenőrző társaság vizsgálata sikeres, akkor a GrEStG 6a. §-ában foglalt tényállás teljesül.

Különösen nagy kihívások elé állítja az algoritmust az úgynevezett "Verbundgeborenen" vizsgálata: az adóhatóság³⁰ véleménye szerint a "Vorbessitzer" akkor is teljesülhet, ha a részt vevő jogi személy legalább öt éve nem áll 95%-os függőségben az uralkodó társaságtól, de ez utóbbi "Verbundgeborenen", és így "Vorsitzzeiten"-t tulajdonítottak neki. A vállalat "Verbundgeborenen",

27 Pl. FG Düsseldorf, 4.11.2015- 7K 1553/15 GE, DStRE 12532016.; FG München, 22.10.2014 - K4 37/12, DStRE 10692015.; FG Berlin-Brandenburg, 1.10.2015- 15 K 3015/15, DStRE 1461.
 28 Az úgynevezett "Verbundgeborenen" társaságok esetét kivéve, vö. FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I 2012, marginális 662, megjegyzés (4.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).
 29 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (2.2.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).
 30 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (4.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

B. ZUSAMMENFASSUNG DER ERGEBNISSE

- Bei dem zu prüfenden Umstrukturierungsvorgang vom **23.10.2023** handelt es sich um eine **Ausgliederung** und damit um einen gem. § 6a GrEStG grundsätzlich begünstigungsfähigen Vorgang.
- Als **herrschendes Unternehmen** wurde die MBT Holding GmbH ermittelt.
- Der am Umwandlungsvorgang beteiligte Rechtsträger BH Automotive GmbH ist eine **abhängige Gesellschaft** der MBT Holding GmbH, denn die MBT Holding GmbH hat an der BH Automotive GmbH eine Vorbesitzzeit von mindestens 6 Jahren. Zwar ist die BH Automotive GmbH erst durch den zu prüfenden Umstrukturierungsvorgang entstanden; nach Auffassung der Finanzverwaltung kann ihr allerdings dennoch eine Vorbesitzzeit bei Verbundgeborenen zugerechnet werden.
- Der am Umwandlungsvorgang beteiligte Rechtsträger BH Invention GmbH ist eine **abhängige Gesellschaft** der MBT Holding GmbH, denn die MBT Holding GmbH hat an der BH Invention GmbH eine Vorbesitzzeit von mindestens 6 Jahren. Davon wurden der BH Invention GmbH 5 Jahre als verbundgeborenes Unternehmen zugerechnet.

4. ábra: Automatikus generált szakértői vélemény

amely kizárólag egy vagy több olyan társaságból származó átalakítási ügyletből származik, amely legkésőbb az értékelendő megszerzési ügylet időpontjában függő társaság vagy függő társaságok.³¹ Az algoritmus ezt az ellenőrzést is elvégzi.

Ami a nagyszámú tranzakciót tartalmazó összetett vállalati struktúrában "szellemi akrobatikát" igényel az emberi jogászoktól, azt az algoritmus néhány másodperc alatt megbízhatóan, nagy pontossággal képes meghatározni. Az automatizált jogi értékelés előnye az ilyen alkalmazási területeken teljes mértékben érvényesül: abszolút vizsgálati pontosság néhány másodperces feldolgozási idővel.

Továbbra is kérdéses, hogy az algoritmusnak hogyan kell bemutatnia a felhasználónak az eredményeit. Az automatizált ellenőrzés használhatóságának növelése érdekében szükséges, hogy az algoritmus a végeredmény mellett érthető módon mutassa be a megoldási utat,³² és a megfelelő pontokon az esetlegesen eltérő jogi véleményekkel is foglalkozzon. A *Litaxban* ezt úgy valósították meg, hogy az algoritmus a lehető legegyszerűbben, grafikus és szövegesen is rögzíti a vizsgálat közbeni lépéseket, és azokat teljes egészében szakértői vélemény stílusban adja ki. A felhasználó így képes követni az egyes köztes lépéseket, és összehasonlítani azokat saját megfontolásaival.

Egy ilyen algoritmus kidolgozása során kíméletlenül feltárulnak a jogban vagy a jogértelmezésben rejlő logikai hiányosságok és ellentmondások. Az adóhatóságok szerint például a szükséges csoportot az irányító társaság, a részt vevő jogi személyek és az átalakításban részt vevő jogi személyekben részesedéssel rendelkező társaságok alkotják.

közvetíteni.³³ Az utóbbi "közvetítő társaságok" a következők lesznek a pályázati levélben "közvetítő függő társaságokként" is szerepelnek³⁴, így az a benyomás alakul ki, hogy ezeknek a közvetítő társaságoknak - a "függő társaságok"³⁵ meghatározásának megfelelően - ugyanúgy teljesíteniük kell az ötéves elő- és utóidőszakot, mint az átalakulásban részt vevő jogi személyeknek. Néhány sorral később azonban van egy példa egy "közvetítő" vállalatra, amely utólagosan bekapcsolódik a tulajdonosi láncba.

a" társaság, amelynek az ügyletet megelőző rövid távú közvetítése a kérelemben szereplő levél szerint "jelentéktelen".³⁶

Az ilyen és más pontatlanságok és ellentmondások eleve könnyen elkerülhetőek lennének, ha a rendelet szövege algoritmussal átmenne a teszten. A pályázati levél végleges változata előtt először algoritmust lehetne készíteni. Ha ez sikerül, akkor ez meglehetősen megbízhatóan jelzi, hogy legalábbis következetes jogértelmezésről van szó. Ha ez nem jár sikerrel, a jogalkotónak megmutatják, hol van szükség kiigazításokra.

Ez ahhoz a felismeréshez vezet, hogy a jogi robotok fejlesztése nem lesz "egyirányú utca". Ha valaki már ma ki akarja használni a technológiában rejlő lehetőségeket, nem kerülheti el, hogy a jogalkotási folyamat során jobban figyelembe vegye a műszaki megvalósíthatósággal kapcsolatos aggályokat.

Legalább annyira, amennyire a technológia tanulhat a jogtól, a jognak is tanulnia kell a technológiától.

V. Következtetés

1. Mai szemmel nézve a jogi szoftver nem helyettesítheti a jogászt, de támogathatja őt. Ez a munka jelentős egyszerűsödéséhez vezethet, mind a tényállás megállapításában, mind a jogalkalmazásban, különösen a célzott kutatási lehetőségek révén.
2. A jogi robotok fejlesztése szempontjából döntő lesz, hogy a tényelemek és a tények milyen mértékben egyeztethetők össze a szoftverfejlesztés követelményeivel. A tények automatizált gyűjtéséhez minimális strukturált adatforrásra van szükség. A hiányosságok és részletek az adathelyzettől függően "mesterséges intelligenciával" zárhatók. A "mesterséges intelligencia" jelenlegi technikai azonban nem jelentenek "csodaszert" a jogi szoftverek fejlesztésére.
3. Az adójog ideális kiindulópont lehet a jogi szoftverek fejlesztéséhez. Már ma is nagy mennyiségű strukturált tényadat áll rendelkezésre a könyvelés és az ERP-szoftverek egyéb moduljainak keretében. Jogi tények is rendelkezésre állnak, amelyek jellemzői nagyrészt lefordíthatók algoritmusokra. Különösen a tranzakciók vagy a közvetlen és közvetett részvénytulajdonosi változások esetében a szoftver már most is teljes mértékben megmutathatja erősségeit.

31 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (4.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

32 Vö. Fries, NJW 2863.

33 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (2.1.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

34 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (2.1.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

35 Lásd FinMin Baden-Württemberg, azonos keltezésű 19.6.2012 tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., (2.3.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

36 FinMin Baden-Württemberg, 2012.6.19-i azonos értelmű tartományi rendelet - 3-S 4514/27, BStBl. I Rn2012,662., példa2.2., (1.rendelet a GrEStG 6a. §-áról).

4. A jogi algoritmusok kifejlesztése a jogalkotás és a jogértelmezés próbájaként is használható, hogy az ellentmondásokat és a hiányosságokat már a kezdetektől fogva elkerüljük. Ha egy ilyen algoritmus kifejlesztése sikeres, az legalább a jog következetes alkalmazásának jele.
5. Mai szemmel nézve a jogrendszer digitalizálása nem lesz egyirányú utca. Legalább olyan mértékben, ahogyan a technológiának alkalmazkodnia kell a joghoz, a jognak is alkalmazkodnia kell a technológia igényeihez. Ezt figyelembe kell venni a jövőbeli jogalkotási projektek során.

Dr. Marcel Burr, RA, a heilbronni Legasus Wirtschafts- wälte partnereként dolgozik. Nemzeti és nemzetközi adójoggal és társasági joggal kapcsolatos tanácsadással foglalkozik. Emellett szoftverfejlesztőként és programozóként is dolgozik, és különösen a digitalizáció és a folyamatoptimalizáláshoz szükséges szoftverek fejlesztésével kapcsolatos kérdésekben segíti a vállalatokat.

BFH: A levelek hivatalos kézbesítése az egyetemes postai szolgáltatások részeként (Bíróági beadvány)

BFH, az Európai Bíróság elé utalt határozat 31.5.2017- V R 30/15. ECLI:DE:BFH:2017:VE.310517.VR30.15.0

A határozat teljes szövege: [BB-ONLINE BBL2018-21-4](#)
a [www.betriebs-berater.de](#) címen.

HIVATALOS ÚTMUTATÓ

A következő kérdést előzetes döntéshozatalra utaljuk az Európai Unió Bírósága elé:

Az 1997. december 15-i 97/67/EK irányelv 2. cikkének (13) bekezdése szerinti "egyetemes szolgáltatónak" minősül-e az a vállalkozó, aki közjogilag szabályozott hivatalos iratkézbesítést végez, aki az egyetemes postai szolgáltatás egészét vagy egy részét nyújtja, és ezek a szolgáltatások a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján adómentesek-e?

UStG 1. § 1. bek. 1. sz. 1. pont, 4. § 11b. pont; PostG 11. §, 33. §, 34. §; Post-Universal-Dienstleistungsverordnung 1. §; RL 2006/112/EG 132. cikk (1) bekezdés; RL 97/67/EG Art. 2, 3. cikk; ZPO §176, 182

TARTALOM

A felperes és fellebbező (felperes) a B-AG, a fizetésképtelen adós (a továbbiakban: B) vagyonának felszámolója. Ez utóbbi vállalkozó és a forgalmi adójog szerinti adóügyi egység irányító társasága. Tevékenységi körén belül postai szolgáltatásokat nyújt különböző kapcsolt vállalkozásokon keresztül. A 2008. és 2009. évben (a vitatott években) a Németországi Szövetségi Köztársaság (Németország) területén lényegében egy országos kézbesítő hálózaton keresztül postai kézbesítési megbízásokat teljesített, amelyeket áfa-mentesen kezelte.

A B különböző kapcsolt vállalkozásainak kérésére a hivatalos bejelentésekért kért díjak összege EUR2,50 és

3,44 EUR (minden esetben a törvényesen fizetendő hozzáadottérték-adó nélkül) az alábbiak szerint

a Szövetségi Hálózati Ügynökség 2006 májusától májusig elfogadott 2010 megfelelő határozatai.

A B-nél a 2008 augusztusa és 2009 májusa közötti időszakokra vonatkozóan elvégzett HÉA-ellenőrzés során a könyvvizsgáló úgy vélte, hogy a hivatalos szállításokból származó árbevétel nem mentesül a HÉA

mentesül a forgalmi adó alól. Az alperes és a fellebbező (az adóhivatal - FA -) egyetértett ezzel a nézetrel, és a 2008 augusztusától 2009 májusáig terjedő hónapokra vonatkozó módosított forgalmi adóelőleg-közleményekben a forgalmat adókötelesnek minősítette. A fellebbezések sikertelenek voltak. Az ezt követő adóügyi bírósági eljárás során az FA 2008 augusztusától 2009 májusáig terjedő időszakra 2008vonatkózoán éves forgalmiadó-megállapítási határozatokat bocsátott ki. 2009.

A helyi bíróság Y 2011. július 6-i végzésével fizetésképtelenségi eljárást indítottak a B vagyona ellen, és a felperest nevezték ki felszámolóknak. ...

AZ OKOKBÓL

II. ...	8
1. Jogi keret	9
a) uniós jog	10

aa) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006. novemberi 1128.

2006/112/EK tanácsi 1 irányelv (a továbbiakban: közös hozzáadottértékadó-irányelv) bekezdésével 132 összhangban a tagállamok mentesítik a következő ügyleteket:

"a) a postai közszolgáltatások által nyújtott szolgáltatások és az azokhoz kapcsolódó termékértékesítés, kivéve a személyszállítási és távközlési szolgáltatásokat;"

bb) A 1997közös szabályokról szóló, decemberi 15. 97/67/EK európai parlamenti és 12 tanácsi irányelv 2. cikke értelmében

a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztése és a szolgáltatás minőségének javítása (Az Európai Unió Hivatalos Lapja - HL L, 15január 1998, 14. 21. oldal; L

A legutóbb a 97/67/EK irányelvnek a közösségi postai szolgáltatások belső piacának teljes megvalósítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 52., 2008.2.27., 3. o. - Postai irányelv) módosított, 1998. január 30-i 23. sz. irányelv (HL L 39., 39. o.) szerint a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni

"...

Nem [szám], 5Szállítás , a feldolgozási lépések a válogatástól a

alól.

Burr - A jogi robotok fejlesztése a csoportos záradék példáján a telekátruházási adó a kezdeti központoktól a küldemények címzetteknek történő átadásáig;

Nem [szám] 6 „Postai küldemény: a címzett küldemény abban a végleges formában, ahogyan azt a postai szolgáltató elfogadja. A levélpostán kívül ide tartozik például az irodai posta is.